

Årsredovisning 2012

för

KPA LIVFÖRSÄKRING AB
(publ)

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	10
Rapport över totalresultat	10
Balansräkning	11
Rapport över förändringar i eget kapital	13
Kassaflödesanalyser	14

NOTER

Not 1	Redovisningsprinciper i koncernen och moderföretaget	15	Not 18	Övriga fordringar	38
Not 2	Upplysningar om risker	23	Not 19	Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden	39
Not 3	Premieinkomst	34	Not 20	Obeskattade reserver	41
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	35	Not 21	Livförsäkringsavsättning	41
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	35	Not 22	Avsättning för oreglerade skador	41
Not 6	Utbetalda försäkringsersättningar	35	Not 23	Avsättning av tilldelad återbäring	41
Not 7	Förändringar av livförsäkringsavsättningar för egen räkning	35	Not 24	Övriga skulder	42
Not 8	Driftkostnader	35	Not 25	Uppskjuten skatt	42
Not 9	Kapitalavkastning, kostnader	36	Not 26	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	42
Not 10	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	36	Not 27	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	42
Not 11	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	36	Not 28	Ställda panter	43
Not 12	Bokslutsdispositioner	37	Not 29	Hyresåtagande	43
Not 13	Skatter	37	Not 30	Upplysningar om närstående	43
Not 14	Aktier och andelar i koncernföretag	37	Not 31	Personal	47
Not 15	Aktier och andra andelar	37	Not 32	Avstämning av totalavkastningstabell	50
Not 16	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	37	Not 33	Viktiga uppskattningar och bedömningar	51
Not 17	Derivat	38			

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för KPA Livförsäkring AB (publ), nedan KPA Livförsäkring AB, org. nr 502010-3502, med säte i Stockholm avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2012.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH KONCERNSTRUKTUR

KPA Livförsäkring AB är ett helägt dotterbolag till KPA AB (556527-7182). KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585) och till 40 procent av SKL Företag AB (556117-7535). KPA AB äger förutom KPA Livförsäkring AB även KPA Pensionservice AB med bifirman Pensionsvalet PV.

KPA Livförsäkring AB drivs, liksom sitt dotterbolag KPA Pensionsförsäkring AB (publ), nedan KPA Pensionsförsäkring AB, (516401-6544), enligt ömsesidiga principer. Bolagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte i KPA Pension. Allt överskott återförs till försäkringstagarna.

KPA Pensionsförsäkring AB äger två aktiebolag, Litreb I AB (556715-5782) och Litreb II AB (556730-4679), som i sin tur är ägare till ett kommanditibolag, Litreb KB (969700-5032). KPA Pensionsförsäkring AB (publ) äger dessutom Kulltorp Holding AB till 33% med dotterbolaget Gnosjö Energi AB, 99% av Stopstorp KB (969715-6249) och 70% av Kungsbrohus Holding AB (556891-1670). 99% av KB Sandspridaren (969747-2950) vari Litreb II AB äger 1%. Litreb KB äger Litreb Fastigheter AB (556681-3142), Ymerplan AB (556742-7199), Godsfinkan Hammarby AB (556605-7757), Trumman Häggvik AB (556728-3923), Löten Vårdbostäder AB (556758-5426), Arlöv Vårdbostäder AB (556668-0566) och Äldreboendet Solbacka AB (556768-3924).

Alla KPA-bolagen har säte i Stockholm. KPA bolagen benämns nedan KPA Pension.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA PENSION

KPA Pension erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. Den prioriterade marknaden är kommunsektorn i Sverige. Med kommunsektorn avses kommuner, landsting, regioner, kommunalförbund, kommunala företag och hårtill närstående företag.

KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommunsektorn och kunderna är både arbetsgivare och anställda. Samtliga landsting och cirka 80 procent av Sveriges kommuner har avtal med bolag inom KPA Pension. Över en miljon anställda har sin pension i någon form hos KPA Pension. KPA Pension erbjuder kundanpassade pensions- och försäkringslösningar främst till kommunsektorn. Vi kombinerar trygga pensioner med etiska placeringar.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA LIVFÖRSÄKRING AB

KPA Livförsäkring AB är sedan den 1 januari 1963 försäkringsgivare för den kommunala tjänstegrupplivförsäkringen (TGL-KL) som är en avtalsförsäkring grundad på centralt kollektivavtal mellan den kommunala arbetsmarknadens parter.

Som komplement till tjänstegrupplivförsäkringen meddelas en fortsättningsförsäkring (TGL-FO) som kan tecknas om arbetstagare slutar sin kommunala anställning utan så kallat efterskydd. Försäkringen kan tecknas av antingen arbetstagaren själv eller av arbetsgivaren och gäller som längst till 67-årsdagen. För kunder äldre än 67 år erbjuds i samarbete med Folksam en livsvarig gruppliv- och olycksfallsförsäkring.

Kommuner och landsting har även en möjlighet att teckna en grupplivförsäkring för förtroendevalda (GL-F) i KPA Livförsäkring AB. Försäkringen är frivillig och kan tecknas för den som beräknas ha minst 20 procents sysselsättningsgrad.

VERKSAMHETEN UNDER 2012 I KPA LIVFÖRSÄKRING AB

Antalet anmälda försäkringsfall (TGL-KL) som inkommit till KPA Livförsäkring AB uppgick under 2012 till 2 361 (2 515) stycken. Det beviljades ersättning för 2 066 (2 256) försäkringsfall och avslogs ersättning för 295 (312) försäkringsfall. År 2012 har 2 019 (2 029) arbetsgivare avtal avseende TGL-KL. Vid utgången av 2012 förvaltades 4,6 (4,6) miljarder kronor i KPA Livförsäkring AB.

Fond för tilldelad återbäring

Under 2012 har 171 mkr återförts från fonden och finansierat inbetalda premier. För 2012 beslutades att tilldela ytterligare 340,8 mkr och fonden uppgår per 2012-12-31 till 1 111 mkr.

Premiesats

Då bolagets resultat, före tilldelning av återbäring, de senaste åren varit positiva och solvensen är stark har premiesatsen sänkts successivt under flera år. Från och med 2012 är den beslutade premien 0,20% av årslönesumman varav motsvarande hälften finansieras genom uttag ur fond för tilldelad återbäring. För 2013 är den beslutade premien och finansieringen oförändrad.

Solvens 2

KPA Pension samarbetar tillsammans med Folksam med Solvens 2. Redan 2009 påbörjades anpassningen till det nya regelverket genom att Folksam Sak och Livs styrelser beslutade om ramar och principer för genomförandet. De konstaterade att de formella kraven kommer öka men att genom god styrning, riskhantering och regelefterlevnad kommer Folksam med dotterbolag kunna leva upp till såväl interna och externa krav inom det nya ramverket.

Syftet med Folskams Solvens 2-program är att säkerställa att verksamheten uppfyller de regulatoriska kraven. Stora delar av både den operativa och legala organisationen kommer påverkas genom att nya krav på styrning, riskhantering, intern kontroll och dokumentation av exempelvis ansvar och rutiner. För att detta ska löpa smidigt pågår ett arbete inom programmet för att förbereda organisationen genom att föra upp solvensfrågor till beslut i linje och program samt genom att tillsammans med linjeorganisationen och i uppdrag och projekt implementera besluten. Så mycket som möjligt av implementeringsarbetet ska utföras i den del av organisationen, där respektive ansvar ska ligga även efter programtidens slut. Ambitionen är att alla krav enligt Solvens 2-direktivet ska fördelas på befintlig organisation i så stor utsträckning som är rimligt.

Under 2012 har uppdragen bland annat fokuserat på riskhantering, intern kontroll, outsourcing och den egna risk och solvenskapitalprocessen. Under 2012 har ett omfattande Rapporteringsprojekt bedrivits med fokus på insamling, beräkning och lagring av data samt rapportering. Projektet har två delar; implementera databaser/filer som ger tillgång till nödvändig spårbar, korrekt och lättillgänglig information från försäkrings-, ekonomi- och finanssystem samt skapa effektiva rapporteringsprocesser inklusive beräkningar från grunddata i de nämnda filerna fram till färdiga rapporter. Inom rapporteringsprojektets ram har under 2012 en ny huvudbok satts i produktion.

I slutet av 2012 stod det klart att den aviserade tidplanen för införande av Solvens 2 skjuts upp. Folksam och dotterbolag arbetar utifrån hypotesen att införandet sker i januari 2016. Det innebär att Rapporteringsprojektet inte kommer att bedrivas i lika stor omfattning under 2013 utan avvaktar de slutliga detaljerade kraven.

Solvens 2 är en modernisering av hela branschen, som är bra för KPA Pension och våra kunder. Framgångsrika företag är de som bäst hanterar förändringar i omvärlden till sin fördel. Solvens 2 är en sådan förändring.

Viktiga händelser 2012

Flera förändringar på det kommunala kollektivavtalsområdet har påverkat verksamheten i KPA Pension under året. Bland annat har arbetsmarknadens parter på området träffat en överenskommelse om ändring av försäkringsvillkor för TGL-KL som trädde i kraft 1 juli 2012. Förändringen berörde således KPA Livförsäkring och den tjänstegrupplivförsäkring som bolaget erbjuder, men innebar främst mindre justeringar. Överenskommelsen träffades mot bakgrund av att försäkringsvillkoren behövde anpassas och förtydligas i förhållande till förändringar i lag och villkor på övriga arbetsmarknaden.

Nämnas kan också att i slutet av året sades kollektivavtalet KAP-KL upp av arbetsgivarparten och förhandlingar pågick intill årsskiftet då parterna träffade en principöverenskommelse om ett nytt pensionsavtal. Parternas gemensamma målsättning är att ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal ska träda i kraft den 1 januari 2014 och ska gälla för arbetstagare som är födda 1986 och senare. I anslutning till principöverenskommelsen har man enats om en prolongering av KAP-KL, vilket innebär att KAP-KL fortsätter gälla under den tid prolongationen föreligger. Ett nytt kollektivavtal för det kommunala området kan komma att påverka även TGL-KL.

Under 2012 har KPA Pension satsat på att förbättra och utveckla kommunikationen. Bland annat har vi lanserat en ny hemsida med målet att förenkla vår kommunikation till kunderna och tydliggöra vad KPA Pensions varumärkeslöfte kring trygghet och etiska placeringar står för. Som aktör inom det kommunala området har KPA Pension också sett det som viktigt att spegla mångfalden bland anställda i kommuner och landsting och kan som enda pensionsbolag erbjuda pensionsinformation på nio språk på hemsidan. Dessutom erbjuder KPA Pension funktionalitet för lättläst information och för att få informationen uppläst.

KPA Pension fick under året ett kvitto på att arbetet kring hållbarhet har varit framgångsrikt och positionerat KPA Pension som det trygga och etiska pensionsbolaget. KPA Pension utsågs till Sveriges mest hållbara bolag inom finansbranschen 2012. Detta enligt Sveriges största och mest omfattande varumärkesundersökning inom området hållbarhet - Sustainable Brands.

En annan viktig aktivitet som engagerat och involverat alla KPA Pensions medarbetare under året är arbetet mot en ISO-certifiering inom informationssäkerhet. Under hösten blev KPA Pension det första pensionsbolaget som säkerhetscertifierades enligt ISO/IEC 27001. Detta var en viktig milstolpe med tanke på att KPA Pension hanterar stora volymer känslig information och betalar ut pension på uppdrag av kommuner och landsting. Det betyder att både själva informationen och de datasystem som används för verksamheten måste skyddas.

Under 2012 firade KPA Pension 90 år i branschen. Detta firades med en middag för alla medarbetare och styrelseledamöter i anslutning till en medarbetardag.

PERSONALINFORMATION FÖR KPA PENSION

All personal inom KPA Pension är tillikaanställda i Folksam. För personal som arbetar för fler bolag i Folksam redovisas själva personalkostnaden i moderföretagen Folksam Sak och Folksam Liv, och respektive bolags andel som driftskostnader. Mer personalinformation finns i not 31.

Inom KPA Pension arbetar vi med de tre kärnvärdena Personliga, Engagerade och Ansvarstagande som utgör grunden för hur vi bemöter våra kunder och medarbetare. Tillsammans med vårt varumärkeslöfte Trygg pension och Etiska placeringar är de kärnan i den företagskultur vi bygger inom KPA Pension. Se not 31.

Belöningsprogram

Bolagen inom Folksam har ett belöningsprogram med syfte att synliggöra och skapa samverkan kring de affärsstrategiska målen. Programmet ska stärka medarbetarnas motivation i arbetet med att skapa kundnytta. Det viktigaste målet för belöningsprogrammet 2012 var effektiv användning av Folksams och dotterbolagens resurser. Det skulle uppnås genom sänkta driftskostnader, lägre totalkostnadsprocent med effektivare administration. I bokslutet har 15 000 kronor per berättigad anställd reserverats. Definitivt beslut om belöning kommer att tas under våren 2013.

ETIK OCH HÅLLBARHET

Sedan 1998 arbetar KPA Pension för en hållbar framtid genom att ta ett aktivt ansvar för människa och miljö. Samhällsansvaret handlar inte bara om att förvalta allt kapital enligt etiska placeringskriterier. Det ställer också krav på företaget – KPA Pension ska självklart föregå med gott exempel och leva som vi lär. Vi arbetar medvetet med att minimera vår egen miljöpåverkan, att skapa en bra arbetsmiljö för alla anställda och att stödja olika sociala engagemang i samhället.

KPA Pensions placeringskriterier utgör grunden för alla våra placeringar. KPA Pension påverkar inom mänskliga rättigheter, miljö och mot korruption. Vi vill att de företag vi investerar i ska ta ett större ansvar i dessa frågor. Våra uteslutande placeringskriterier finns inom områdena vapen, tobak, alkohol och kommersiell spelverksamhet.

Under 2011 intervjuades våra kunder om hur de ser på etik och etiska placeringar. Dessa intervjuer visade att kunderna kopplar öppenhet, tydlighet och saklighet till etikbegreppet. Etiska placeringar tolkades som ansvarsfulla – att pengarna placeras på ett bra och riktigt sätt med respekt för människa och miljö. Det vill säga etiska placeringar är pengar som värnar om framtiden. Mot bakgrund av detta arbete förtydligade vi KPA Pensions hållbarhetsstrategi där vi slår fast att vårt mål är att KPA Pension ska vara det ledande pensionsbolaget inom trygg pension och etiska placeringar.

I takt med att det förvaltade pensionskapitlet ökar finns behovet av att sprida riskerna i placeringarna. KPA Pension har även investeringar i fastigheter och under 2012 köptes ytterligare fastigheter. Även på detta område är det viktigt med omtanken om människa och miljö. Därför har KPA Pension tillsammans med Folksam Fastighet tagit fram en gemensam policy, miljöstyrning i byggprojekt, under året.

KPA Pension har några valda samarbetspartners inom ramen för de etiska placeringskriterierna. Vad gäller miljö har vi valt att fortsätta vårt mångåriga stöd till plantering av träd i Afrika inom ramen för Vi-skogens projekt. När det gäller mänskliga rättigheter och vapen har KPA Pension valt att fortsätta samarbetet med Svenska FN-förbundet och då särskilt FN:s World Food program och projektet "Skolmat blir kunskap".

Det interna miljöarbetet inom KPA Pension utgör en integrerad del av verksamheten och utgår från en helhetssyn på miljön. Arbetet bygger på en vision om ett hållbart samhälle. Miljöarbetet har sin utgångspunkt i Agenda 21 och syftar till att KPA Pension ska bli ett attraktivare företag för våra olika intressenter samt att bolaget ska följa hållbarhetsstrategin om att leva som vi lär.

KPA Pension miljöcertifierades enligt ISO 14001 år 1998. Det systematiska miljöarbetet har gjort att koldioxidutsläppen är på väg att halveras jämfört med 1998. Tillsammans med de klimatkompenserande åtgärder som KPA Pension årligen gör är vi ett koldioxidneutralt företag sedan 2003 och vår klimatkompensation överstiger vårt faktiska utsläpp.

För mer information om arbetet med de etiska placeringskriterierna och miljö hänvisar vi till vår hållbarhetsredovisning.

TVISTER

KPA Livförsäkring AB har ett fåtal klagomål eller rättstvister. I de fall KPA Livförsäkring AB bedömer att ekonomisk ersättning kan komma att utgå eller att tvistig återbetalning kan förväntas utebli har reservering gjorts efter bedömning i varje enskilt ärende.

VÄSENTLIGA RISKER FÖR KPA LIVFÖRSÄKRING AB

KPA Livförsäkring ABs risker indelas i finansiella risker, försäkringsrisker och verksamhetsrisker. Väsentliga riskerna att hantera för KPA Livförsäkring AB är finansiella risker och försäkringsrisker samt de verksamhetsrisker som påverkar utvecklingen av affären mest.

Bland de finansiella riskerna är hanteringen av marknadsrisken (det vill säga att värdet på tillgångar och/eller skulder utvecklas ogynnsamt till följd av förändringar i marknadspriser) väsentlig för att balansera risk och avkastning i placeringstillgångarna.

Av försäkringsriskerna är reservsättningsriskerna de mest väsentliga att hantera. Dessa kan främst delas in i sjukfallsrisken (att sjukligheten bland de försäkrade ökar) och dödsfallsriskerna (att dödligheten blir större än förväntat). Även förändringen av inflationen påverkar avsättningarna eftersom försäkringsersättningarna är värdesäkrade.

Av de verksamhetsriskerna är de operativa riskerna som påverkar utvecklingen av affären mest. Dessa är kopplade till konkurrens- och affärsförhållanden på pensionsmarknaden och kommande regelverksförändringar inom försäkringsområdet. Därutöver finns operativa risker

som kan bero på brister i processer, rutiner, system, kompetens etc som även kan leda till compliancerisk och varumärkesrisk för KPA Livförsäkring AB. Se not 2.

EKONOMISK ÖVERSIKT

KPA Livförsäkring AB:s intäkter består av inbetalda premier och avkastning på placeringstillgångar. Bolagets kostnader utgörs av försäkringsersättningar, ökning av försäkringstekniska avsättningar, driftskostnader, kostnader för kapitalförvaltning och skatt.

Årets resultat

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 1 (316) miljoner kronor. Årets resultat blev 44 (197) miljoner kronor.

Premieinkomst

Premieinkomsten (netto efter avdragen premieskatt) uppgick under år 2012 till 336 (499) miljoner kronor, inklusive återföring från fond för tilldelad återbäring.

Marknadsutveckling

Börsåret 2012 inleddes starkt med en uppgång till och med mitten av mars på ca 15% för svenska aktier och ca 10% för världsindex. Marknaden stöddes av förväntningar om att bl.a. ECB:s resoluta åtgärder i slutet av 2011 skulle få positiva effekter och av att det kom positiva konjunktursignaler från USA. Svensk ekonomi fortsatte också att utvecklas relativt stabilt. Således inleddes året även med stigande svenska räntor. I mars inleddes en period av dystrare utsikter. En ökad oro för eurokrisen tillsammans med svagare konjunkturstatistik från såväl Europa och USA som Kina och Japan resulterade i att både svenska och internationella börser fram till början av juni föll tillbaka till de nivåer som rådde vid årets ingång. Politisk och ekonomisk osäkerhet i flera länder i framför allt södra Europa ledde till högre obligationsräntor i Grekland, Italien och Spanien. I Spanien spädde oron på av en banksektor i svår kris. Detta, tillsammans med en relativt stabil utveckling i bl.a. Tyskland och Sverige ledde till ett ökat intresse för tyska och svenska statsobligationer vilket fick långa svenska obligationsräntor att falla med ca 1 procentenhet under perioden mars t.o.m. juni. Samtidigt förstärktes den svenska kronan. Svenska räntor var därmed nere på historiskt låga nivåer och den 10-åriga statsobligationsräntan bottnade på strax över 1,1 procent.

I juni hölls val i Grekland som så småningom ledde till att en regering kunde bildas. Euroländernas toppmöte enades om att låta den europeiska räddningsfonden kunna köpa statsobligationer samt om att kunna ge direkt stöd till enskilda banker. Ett välkommet besked för bland annat Spanien. Senare under sommaren slöts en preliminär politisk överenskommelse om att ge nödlån till Spanska banker och ECB-chefen Mario Draghi uttalade ECB:s kraftfulla stöd för Euron. Detta ledde till en viss stabilisering av läget och blev bland annat också en signal som fick de svenska bostadsobligationsräntorna att under hösten fram till årets slut sjunka med nästan 1 procentenhet jämfört mot statobligationsräntor.

Under sommaren och hösten stabiliserades också världens börser stödda av EU-ledarnas räddningsåtgärder, allt lägre styrräntor och att stimulansåtgärder ställdes i utsikt både i Kina och Japan liksom fortsatta stimulansåtgärder i Europa och USA.

Under hösten kom ytterligare några klarlägganden om hur ECB:s stödfonder kommer att arbeta och ECB uttalade att man avser att fullfölja sin inslagna lågräntepolitik till 2015. Den tyska författningsdomstolen slog i september fast sitt godkännande av ECB:s stödfond. Successivt skapades ett alltså större förtroende för att den inslagna vägen kan leda till en stabilisering av Europas sargade ekonomier. För de krisande länderna i framför allt södra Europa innebar detta lägre statsräntor och för Sverige innebar det successivt högre räntor och året avslutades med, i jämförelse med årets början, något högre räntor för löptider över 10 år och något lägre räntor för löptider under 10 år. Den 10-åriga svenska statobligationsräntan stängde vid årets slut på 1,5 procent vilket var ca 0,1 procent lägre än vid årets ingång.

Efter en börsreky i oktober kunde inte ens mindre positiva konjunktursignaler från Sverige eller budgetproblem i USA hindra en stark avslutning på börsåret och svenska och utländska aktier fick totalt en uppgång på ca 16 procent för helåret 2012. Räknat i svenska kronor blev uppgången för utländska aktier ca 10 procent på grund av en förstärkning av kronan på ca 5 procent.

Kapitalförvaltning

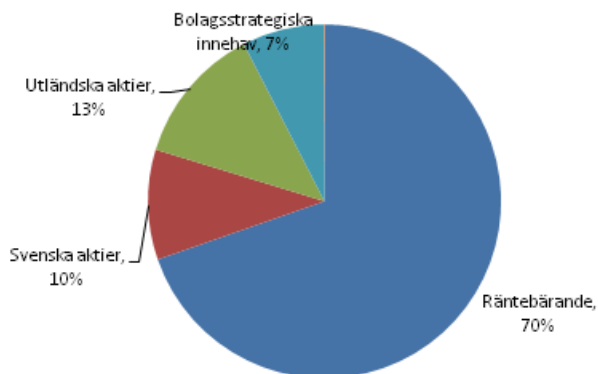
Totalavkastningen 2012 på bolagets tillgångar blev 6,4 (4,8) procent, motsvarande 293 (219) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är bolagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och bolagets risktolerans. Årets avkastning förklaras till stor del av en mycket god aktieutveckling vilken givit en avkastning på 14,5 procent. Räntebärande placeringar har, bland annat hjälpt av sjunkande bostadsobligationsräntor, givit en avkastning på 3,5 procent. Aktiexponeringen har under året varit ca 24 procent. Durationen i den räntebärande portföljen har under året varit ca 3,5 år. Valutaexponering har under året minskats från ca 12 procent till ca 10 procent.

Totalavkastningstabell

Mkr	Ingående marknads- värde 2012-01-01	Utgående marknads- värde 2012-12-31	Total- avkastning 2012 Mkr	Total- avkastning 2012 %	Total- avkastning 2011 %	Total- avkastning 2010 %	Total- avkastning 2009 %	Total- avkastning 2008 %
Räntebärande placeringar	3 291	3 210	115	3,5	9,6	2,4	2,7	11
Aktier	997	1 049	142	14,5	-7,8	11,7	30,5	-33,6
Alternativa placeringar	13	1	-1	-15,2	-4,1	-5,1	-10,1	9,3
Säkringsinstrument	1	4	37	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Bolagsstrategiska innehav	344	344	-	-	-	-	11,3	-
Summa	4 646	4 608	293	6,4	4,8	4,5	8,2	2,6

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 32 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Placeringstillgångarnas fördelning marknadsvärde

Utbetalda försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader, för året uppgick till -344 (-359) miljoner kronor. Den genomsnittliga utbetalningen per försäkringsfall uppgick till 3,8 (3,7) prisbasbelopp.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar och avsättningen för oregrerade skador minskade tillsammans under året med 78 (588) miljoner kronor. Det beror i huvudsak på minskat antal sjukfall.

Driftskostnader

Driftskostnaderna har minskat med 3 miljoner kronor till 21 (24) miljoner kronor.

Solvensen

Ett viktigt mått på bolagets ekonomiska ställning är den så kallade solvenskvoten. Solvensen i KPA Livförsäkring AB är följande:

	2012	2011
Kapitalbas, mkr	2 562	2 565
Erfordlig solvensmarginal, mkr	386	374
Överskott, mkr	2 176	2 191
Solvenskvot	6,6	6,9

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

MODERFÖRETAGET	2012	2011	2010	2009	2008
RESULTAT					
Premieinkomst	336	499	482	462	518
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	293	212	203	346	97
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	-92	158	385	-396	-66
Försäkringsärsättningar, netto	-344	-359	-367	-403	-411
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	1	316	686	-12	110
Årets resultat	44	197	416	-	-17
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar till verkligt värde	4 474	4 556	4 276	4 216	3 892
Försäkringstekniska avsättningar	2 202	2 110	2 268	2 653	2 258
Konsolideringskapital	2 606	2 612	2 358	1 766	1 778
Uppskjuten skatt i konsolideringskapital	44	47	39	-20	-8
Kollektiv konsolidering	2 562	2 565	2 320	1 785	1 785
Kollektiv konsolidering, i %	216	222	202	167	179
Kapitalbas	2 562	2 565	2 320	1 786	1 786
Erforderlig solvensmarginal	386	374	375	391	376
Kapitalbas för försäkringsgruppen*	31 232	25 229	33 856	26 278	11 486
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen*	2 869	2 667	1 984	1 865	2 026
*Här ingår KPA Livförsäkring AB och KPA Pensionsförsäkring AB					
Dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring AB (publ) *					
Premieinkomst	7 713	6 664	6 335	6 232	5 996
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	6 214	3 969	5 021	6 415	2 923
Försäkringsärsättningar, netto	-1 791	-1 547	-1 272	-1 036	-850
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	7 090	-8 220	7 424	15 086	-2 850
Årets resultat	6 816	-8 473	7 180	14 894	-3 104
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar till verkligt värde	89 415	78 899	70 871	62 591	46 549
Försäkringstekniska avsättningar	63 589	58 568	41 481	38 397	40 921
Konsolideringskapital					
Aktiekapital	300	300	300	300	300
Övrigt eget kapital	29 165	22 708	31 580	24 531	9 739
Summa Konsolideringskapital	29 465	23 008	31 880	24 831	10 039
Kollektiv konsolidering	1 563	1 017	643	484	869
Kollektiv konsolidering, i %	102	101	101	101	102
*Konsolideras ej med KPA Livförsäkring AB					

NYCKELTAL**Moderföretaget KPA Livförsäkring AB**

Förvaltningskostnadsprocent	0,5	0,5	0,4	0,5	1,0
Direktavkastning, procent*	2,7	3,3	3	3	3,8
Totalavkastning, procent**	6,4	4,8	4,5	8,2	2,6
Solvenskvot	6,6	6,9	6,2	4,6	4,8

* Redovisade nyckeltal avseende direktavkastning redovisas för åren 2008 enligt FFFS 2006:17 och förf åren 2012-2009 enligt FFFS 2008:26.

** Redovisad totalavkastningen är redovisad enligt Svensk Försäkringsrekommendation för rapportering av totalavkastning.

NYCKELTAL**Dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring AB***

Förvaltningskostnadsprocent	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Direktavkastning, procent	2,7	3,0	2,5	3,2	3,3
Totalavkastning, procent	7,2	5,6	8,2	12,4	6,3
Solvenskvot	12,0	10,0	19,8	16,8	6,1

* Konsolideras ej med KPA Livförsäkring AB

Fusionerade KPA Fondförsäkring AB ingår ej för året 2008

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår till bolagsstämman att 2012 års resultat för moderbolaget om 44 006 708 kronor ökar konsolideringsfonden.

Resultaträkning

Mkr		2012	2011
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGS-			
RÖRELSEN			
Premieinkomst			
Premieinkomst	Not 3	337	500
Premier för avgiven återförsäkring		-1	-1
		336	499
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	271	205
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 5	121	165
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 6	-344	-359
Förändring i avsättning för oreglerade skador	Not 22	-	-200
Livförsäkringsavsättningar	Not 21	78	788
Återbäring och rabatter	Not 23	-341	-600
Driftskostnader	Not 8	-21	-24
Kapitalavkastning, kostnader	Not 9	-34	-9
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 10	-65	-149
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		1	316
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat			
		1	316
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		1	316
Bokslutsdispositioner			
	Not 12	47	-49
Resultat före skatt		48	267
Skatt på årets resultat			
	Not 13	-4	-70
ÅRETS RESULTAT		44	197

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Moderföretaget			
Mkr		2012	2011
Årets resultat		44	197
Övrigt totalresultat		-	-
TOTALRESULTAT för perioden		44	197

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

Mkr		2012-12-31	2011-12-31
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncern- och intresseföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 14	344	344
		344	344
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 15	1 047	1 001
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 16	3 075	3 209
Derivat	Not 17	8	2
		4 130	4 212
Summa placeringstillgångar		4 474	4 556
Fordringar			
Aktuell skattefordran		104	48
Övriga fordringar	Not 18	56	12
		160	60
Andra tillgångar			
Kassa och bank		186	71
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		51	58
		51	58
SUMMA TILLGÅNGAR		4 871	4 745

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Mkr		2012-12-31	2011-12-31
Eget kapital			
Aktiekapital, (72 aktier å nominellt belopp 10 tkr (bokfört värde 720 tkr))		1	1
Konsolideringsfond		2 092	1 895
Årets resultat		44	197
		2 137	2 093
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	Not 20	425	472
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättning	Not 21	798	876
Avsättning för oreglerade skador	Not 22	293	293
Avsättning för tilldelad återbäring	Not 23	1 111	941
		2 202	2 110
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser		1	2
Uppskjuten skatteskuld	Not 25	44	47
Skulder			
Derivat	Not 17	4	1
Övriga skulder	Not 24	57	20
		61	21
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 26	1	-
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 871	4 745
Poster inom linjen			
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
		2012	2011
Panter och därmed jämförliga säkerhet för egna skulder			
och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser	Not 28	4 636	4 581
Åtagande	Not 29	113	141

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Mkr	Aktie- kapital	Konsoliderings- fond	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2011-01-01	1	1 479	416	1 896
Föregående års vinstdisposition		416	-416	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat		-	197	197
Utgående balans 2011-12-31	1	1 895	197	2 093
Ingående balans 2012-01-01	1	1 895	197	2 093
Föregående års vinstdisposition		197	-197	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat		-	44	44
Utgående balans 2012-12-31	1	2 092	44	2 137

KASSAFLÖDESANALYS

Mkr		2012	2011
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat före bokslutsdispositioner	1)	1	316
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	2)	-127	-256
Betald skatt		-63	-91
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder		-189	-32
Förändring av placeringstillgångar	3)	300	-181
Förändring av övriga rörelsefordringar		-36	-16
Förändring av övriga rörelseskulder		39	12
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		115	-216
ÅRETS KASSAFLÖDE			
Likvida medel vid årets början		71	286
Kursdifferens i likvida medel		-	1
Likvida medel vid årets slut		186	71
Årets kassaflöde		115	-216
1) Betalda och erhållna räntor och utdelningar			
		2012	2011
Under perioden betald ränta		1	1
Under perioden erhållen ränta		89	100
Under perioden erhållen utdelning		35	34
Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar		126	135
2) Poster som inte ingår i kassaflödet			
		2012	2011
Realiserad vinst (-)/förlust (+)		-147	-49
Orealiserad vinst (-)/förlust (+)		-94	-40
Valutakursvinst (-)/förlust (+)		23	-11
Förändring av försäkringstekniska avsättningar		92	-158
Övrigt		-	2
Summa poster som inte ingår i kassaflödet		-127	-256
3) Förändring av placeringstillgångar			
		2012	2011
Nettoinvestering av placeringstillgångar, livförsäkring		300	-181
Summa förändring av placeringstillgångar		300	-181

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

KPA Livförsäkring AB:s årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26 och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. KPA Livförsäkring AB tillämpar s. k. lagbegränsad IFRS i juridisk person och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2008:26. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2013 och framåt planeras inte att förtidstillämpas.

Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på de finansiella rapporterna. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka KPA Livförsäkring AB's finansiella rapporter.

Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter (Presentation av övrigt totalresultat). Ändringen avser hur poster inom övrigt totalresultat ska presenteras. Posterna ska delas upp i två kategorier; dels poster som kommer att omklassificeras till årets resultat dels poster som inte kommer att omklassificeras. Poster som kommer att omklassificeras är omräkningsdifferenser. Poster som inte omklassificeras är aktuariella vinster och förluster. Ändringen ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas fr o m 1 juli 2012 med retroaktiv verkan.

IFRS 13 Fair Value Measurement. En ny enhetlig standard för mätning av verkligt värde samt förbättrade upplysningskrav. Standarden ska tillämpas framåttriktat på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare.

Ändringar i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar. Ändringen avser nya upplysningskrav för kvittning av finansiella tillgångar och skulder. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare och i delårsperioder i det räkenskapsåret med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering. Ändringen avser förtydliganden avseende reglerna för när kvittning av finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen är tillåten. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

IFRS 10 Consolidated Financial Statements. Ny standard för koncernredovisning som ersätter IAS 27 och SIC 12. Standarden innehåller inga ändringar jämfört med nu gällande IAS 27 vad gäller regler för konsolidering vid förvärv och avyttring. IFRS 10 innehåller en modell som ska användas vid bedömning av om bestämmande inflytande föreligger eller inte för samtliga investeringar som ett företag har inklusive det som idag kallas SPE:n och regleras i SIC 12. Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning. Särskilda övergångsregler finns.

IFRS 11 Joint Arrangements. Ny standard för redovisning av joint ventures och joint operations. Den nya standarden kommer i huvudsak att medföra två ändringar jämfört med IAS 31 Andelar i joint ventures. Den ena förändringen är om en investering bedöms vara en joint operation eller ett joint venture. Beroende på vilken typ av investering som föreligger finns det olika redovisningsregler. Den andra förändringen är att

joint venture ska redovisas enligt kapitalandelsmetoden och klyvningsmetoden kommer inte att vara tillåten. Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare. Standarden ska tillämpas retroaktivt med särskilda övergångsregler.

IFRS 12 Disclosure of Interests in Other Entities. Ny standard för upplysningar för investeringar i dotterföretag, joint arrangements, intresseföretag och ej konsoliderade "structured entities". Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 27 Separata finansiella rapporter. Den ändrade standarden inkluderar endast regler för juridiska enheter. I huvudsak är det inga förändringar avseende redovisning och upplysningar för separata finansiella rapporter. Redovisning och upplysning av intresseföretag och joint venture har inkluderats i IAS 27. Ändringarna ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 28 Innehav i intresseföretag och joint venture. Den ändrade standarden överensstämmer i huvudsak med tidigare IAS 28. Ändringarna avser hur redovisning ska göras när förändringar i innehav ändras och betydande eller gemensamt bestämmande inflytande upphör eller inte. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

IFRS 9 Financial Instruments avses ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering senast från och med 2015. IASB har publicerat den första av tre delar som kommer att utgöra den slutliga IFRS 9. Denna första del behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar samt finansiella skulder. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i säkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas tillsvidare i enlighet med IAS 39.

Förutsättningar vid upprättande av försäkringsföretagets finansiella rapporter

KPA Livförsäkring AB:s funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 33 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Betydelsen av respektive antagande visas i känslighetsanalys i not 2, Upplysningar om risker.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. KPA Livförsäkring AB:s funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden "Kapitalavkastning, intäkter" respektive "Kapitalavkastning, kostnader".

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Försäkringsavtal

KPA Livförsäkring AB har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för bolaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Bolaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken är minst fem procent. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument. Klassificeringen styr dock inte om avtalen redovisas som försäkringsavtal eller delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del, s.k. unbundling.

Begreppet försäkringsavtal definieras i IFRS 4. Avtal som medför betydande försäkringsrisker för den försäkrade och därmed uppfyller definitionen av försäkringsavtal ska redovisas enligt IFRS 4. Avtal som inte uppfyller definitionen ska redovisas som finansiella kontrakt enligt IAS 39, alternativt som serviceavtal enligt IAS 18. KPA Livförsäkring AB:s bestånd består i huvudsak av grupplivförsäkringar innehållande betydande försäkringsrisk och redovisas därmed enligt IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret enligt försäkringsavtal för direkt försäkring. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättningar, avsättning för oreglerade skador och fond för tilldelad återbäring. Bolagets balans- och resultaträkning är helt knutna till försäkringsgrenen Gruppliv- och Tjänstegrupplivförsäkring. KPA Livförsäkring AB:s livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador är avsedda att täcka de framtida kostnaderna för riskskyddet som de försäkrade åtnjuter enligt 9§ i KPA Livförsäkring AB:s försäkringsvillkor. Riskskyddet utgör det efterskydd som ges vid avgång ur tjänst vid arbetsförmåga, arbetslöshet, ny anställning utan jämförbar försäkring och ålderspensionering.

Bolagets aktuarie beräknar avsättningarna med hjälp av statistiska och aktuariella metoder som anpassats till företagets historiska erfarenheter och observationer i försäkringsbeståndet.

Livförsäkringsavsättningar

Posten avser avsättningar för framtida dödsfall för de försäkrade med efterskydd.

Avsättning för oreglerade skador

Dessutom görs avsättningar för försäkringsfall som har rapporterats men inte reglerats samt för okända förväntade försäkringsfall vilka redovisas under posten avsättningar för oreglerade skador. Storleken på avsättningarna beror på bolagets erfarenhet.

Fond för tilldelad återbäring

Under posten avsättning för återbäring redovisas medel som har avsatts för framtida premieinkomst i bolaget.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna skadereglering, administration och kostnader för kapitalförvaltning.

Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Redovisning av kapitalavkastning**Kapitalavkastning, intäkter**

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Skatt

I årets skattekostnad ingår inkomstskatt och uppskjuten skatt. Skattesatsen är 26,3 procent av det beskattningsbara resultatet. Skattesatsen är 22 procent för uppskjuten skatt. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas baserade på hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Temporära skillnader beaktas inte för skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag under förutsättning att moderföretaget eller investeraren kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det är sannolikt att en sådan återföring inte sker inom överskådlig framtid. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som en skuld. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Finansiella instrument

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehåses för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s k Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk samt vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar.

Företaget har som princip att hänföra samtliga dessa placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande

marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, fond- i fondinnehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar, vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar samt en placering i räntebärande värdepapper som redovisas i balansposten obligationer och räntebärande värdepapper.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Onoterade aktier och andelar utgörs främst av investeringsfonder. Verkligt värde för så kallade fond i fond-innehav tas fram genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. Dessa underliggande innehav är oftast noterade om det avser hedgefond i fonder och de underliggande tillgångarna värderas enligt principerna för noterade tillgångar (senaste officiella köpkurs). Värdering av fond i fond sker av extern part utsedd av fond i fond-förvaltaren.

Värdering av innehav i Private Equity-fonder sker av respektive förvaltare enligt IPEVCs (International Private Equity and Venture Capital association) regelverk. Enligt dessa principer sker värdering från anskaffningsvärde enbart om det är uppenbart att anskaffningsvärdet inte speglar det verkliga värdet.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på STIBOR (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs för interbankräntor, FRA-räntor och swapräntor samt avseende swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valuteterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Övriga finansiella placeringstillgångar

För organisatoriska innehav bland övriga finansiella placeringstillgångar sker värdering antingen baserad på diskonterade framtida kassaflöden, substansvärde eller värdering utförd av extern part.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, övriga finansiella placeringstillgångar förutom de organisatoriska innehav som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, lån lämnade till koncernföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten.

Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Nedskrivningar av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar försäkringsföretaget om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

En finansiell tillgång har ett nedskrivningsbehov endast om objektiva belägg visar att en eller flera händelser inträffat som har en inverkan på de framtida kassaflödena för den finansiella tillgången om dessa kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar de uppskattade framtida kassaflödena är exempelvis följande:

- betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- att långivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion och
- negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Andra avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när KPA Livförsäkring AB har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Andra finansiella skulder

Övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Pensioner

Principer för redovisning av pensioner beskrivs i noten 31.

Pensionering i egen regi

KPA har from juli 2011 utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse utfäst till vissa anställda att ersätta 65 procent av lönen för dem som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen.

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Nedskrivning görs när det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet.

Aktieägartillskott

Företaget redovisar aktieägartillskott i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering (RFR 2). Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren.

Not 2 Upplysningar om risker

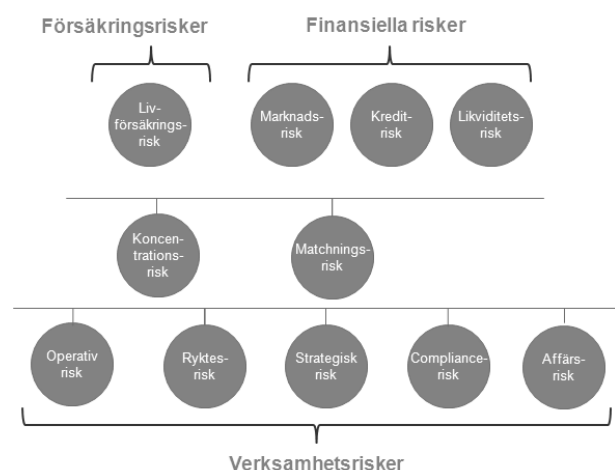
Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Denna not omfattar en beskrivning av KPA Livförsäkring AB:s riskhantering samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Övergripande riskhantering

Förmågan att identifiera, förebygga och hantera risker blir allt viktigare för ett företag. Riskhanteringen ger åtgärdsberedskap samt möjlighet att planera och genomföra aktiviteter för att öka möjligheterna att nå företagets mål. Risker som hanteras på rätt sätt kan leda till nya möjligheter och värdeskapande medan risker som inte hanteras rätt kan leda till skador och stora kostnader. KPA Livförsäkring AB:s, risker hanteras på ett enhetligt och övergripande synsätt och utgår ifrån en helhetssyn på risksituationen. Syftet med riskhanteringen är att fånga alla väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet i både nutid och framtid.

- Genom god riskhantering får styrelse och vd en allsidig och saklig bild av den totala risksituationen, vilket ökar förståelsen och kunskapen om riskerna och möjligheterna att nå målen.
- Genom att bedriva den övergripande riskhanteringen på ett enhetligt och strukturerat sätt ökar förståelsen och kunskapen i företaget om de risker och möjligheter som berör organisationen.
- Genom riskhanteringen kan risknivån påverkas och anpassas så att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till risksituationen samt att även avvikelser i det förväntade ekonomiska resultatet kan begränsas.

KPA Livförsäkring AB är exponerat mot olika risker, vilka påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse. Dessa risker delas, på aggregerad nivå, in i riskkategorier enligt riskkartan på bilden nedan.:

För att beskriva riskhanteringen i risknoten har avsnitten delats in i försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringsprocessen utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen utgör ett stöd i avvägningen mellan risktagande och möjlighet att nå uppsatta mål och är därmed en viktig del av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen omfattar att identifiera, värdera, hantera, övervaka och rapportera alla väsentliga risker.

Identifiera

Ett enhetligt och systematiskt sätt används för att identifiera och kartlägga risker i enlighet med företagets riskkategorisering. Identifieringen av risker syftar till att upptäcka och klargöra alla väsentliga risker en organisation är utsatt för på både kort och lång sikt. Identifierade risker ska beskrivas, registreras och kategoriseras. Till samtliga risker kopplas också uppgifter om vilka enheter och vilka bolag som berörs. Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna.

Värdera

Företaget ska alltid sträva efter att värdera identifierade risker. För att risker ska kunna aggregeras till en bild över den totala risksituationen (dvs, riskprofilen) behöver riskerna värderas. Risker ska värderas på ett enhetligt sätt och, där så är möjligt, kvantifieras med vedertagna mätmetoder. Risker kan värderas mer eller mindre precist och noggrant, och beroende på risktyp är värderingen kvantitativ (mätning) eller kvalitativ (bedömning). Med kvantitativ värdering (mätning) avses en skattning som är en numerisk beräkning eller överslagskalkyl. Med kvalitativ värdering (bedömning) avses en bedömning som är en översiktlig skattning av riskens påverkan. Den kvalitativa bedömningen kan exempelvis utgå från en värdering av risken från två perspektiv, dels vilken påverkan händelsen får om den inträffar samt vilken sannolikheten är att händelsen inträffar. Trafikljuset, som är Finansinspektionens verktyg för mätning av risker, används också som en metod för att värdera försäkrings- och finansiella risker. För att beräkna hur mycket kapital företaget måste hålla enligt Trafikljuset för att täcka sina risker utförs ett antal fördefinierade stressscenarier. De olika scenarierna ger upphov till det totala kapitalkravet på företaget och sätts i relation till företagets kapitalbuffert.

Hantera

Vilken typ av hantering av risker som är aktuell är avhängigt av riskens natur, men gemensamt är att det ska finnas t ex regelverk, processer och kontrollaktiviteter. Som en del av hantering av risker planeras och genomförs åtgärder för att styra eller begränsa risken. Det är verksamhetens och företagsledningens ansvar att prioritera de åtgärder som planerats utifrån den nytta de kommer att medföra för organisationen. Alternativet för hanteringen bör väljas baserat på den förväntade kostnaden för införandet samt de förväntade fördelarna. Alternativen vid beslutet om hanteringen av risken är att antingen acceptera risken, bevaka risken eller reducera risken.

Övervaka

Övervakning innefattar den dagliga/löpande bevakningen av riskerna och deras åtgärder, samt att riskerna till exempel ligger inom fastställda limiter. Det förutsätts att nödvändiga processer och rutiner skapas av verksamheten för att följa upp riskarbetet. Det är den operativa verksamheten som ansvarar för att se till att åtgärder och risker kontinuerligt övervakas.

Rapportera

Samtliga väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet, i både nutid och framtid, ska löpande rapporteras till styrelse och vd, i såväl moder- som dotterbolag, för att ge en allsidig och saklig bild över den totala risksituationen. Rapportering av den aggregerade risksituationen sker genom skriftliga riskrapporter. Riskerna, liksom de åtgärder som är knutna till dessa, följs kontinuerligt upp.

Organisation och ansvarsfördelning

Organisation och ansvar

För att tydliggöra styrning av verksamheten och ansvar för riskhantering och riskkontroll har en uppdelning i tre ansvarslinjer gjorts.

Ansvarslinjer

Den första ansvarslinjen utgörs av enheter, moder- och dotterbolag samt utlagd verksamhet. Med detta menas att den första ansvarslinjen:

- ansvarar för att leda verksamheten så att de av styrelsen fastställda målen uppfylls,
- äger och hanterar risker, dvs ansvarar för riskhanteringsaktiviteter såsom att identifiera, värdera och hantera risker, uppföljningar av riskhanteringsaktiviteterna samt
- ansvarar för regelefterlevnad.

Den andra ansvarslinjen utgörs av styrnings- och kontrollfunktioner. Den andra ansvarslinjen stödjer, rådgör och följer upp den första ansvarslinjen utifrån intern styrning och kontroll. Med detta menas att den andra ansvarslinjen bland annat:

- etablerar och upprätthåller regelverk inklusive principer och ramverk för intern styrning och kontroll,
- ansvarar för att ha en övergripande och aggregerad bild av risksituationen, inklusive internkontroll avseende styrning, riskhantering och regelefterlevnad
- stödjer och rådgör den första ansvarslinjen i tolkning, implementering och efterlevnad av regelverk inklusive principer och ramverk
- granskar och följer upp den första ansvarslinjen
- rapporterar till styrelse, vd och andra intressenter

Den tredje ansvarslinjen inom företaget utgörs av internrevision. Internrevisionen granskar och utvärderar, på styrelsens uppdrag, den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhantering.

Ansvar och roller

Ansvaret för KPA Livförsäkring AB:s riskhantering är fördelat och strukturerat på följande sätt:

Styrelsen

Det är styrelsens ansvar att se till att ett företags risker hanteras och kontrolleras på ett tillfredställande sätt. Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering och intern kontroll.

VD

VD ansvarar för att det finns interna regler och ansvariga för riskhantering och riskkontroll. VD ansvarar också för att se till att hantering och uppföljning görs enligt dessa regler.

Riskkommittén

Riskkommitténs ansvar är att vara rådgivande inom frågor som berör riskhantering, såsom riskkategorisering och riskhanteringsprocess samt tillstyrka den aggregerade riskrapporten för företaget.

Riskavdelningen

Riskavdelningen ansvarar för genomförandet av den övergripande riskstyrningen samt att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll. Riskavdelningen ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende en gemensam ändamålsenlig och effektiv riskhantering, i enlighet med en god intern styrning och kontroll.

Riskavdelningen ska se till att det åtminstone finns en riskansvarig för varje företag (Risk Manager) som står under Finansinspektionens tillsyn samt för varje riskkategori (Riskkategoriansvarig).

Risk Manager

Risk Manager ansvarar för att företagsövergripande säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll. Risk Manager ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende riskhantering som en del av den interna styrningen och kontrollen.

Riskkategoriansvarig

Riskkategoriansvarig ansvarar för att säkerställa och skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll för respektive riskkategori.

Compliance Officer

Compliance Officer ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med interna och externa regelverk samt god sed eller standard.

Compliancearbetet ska leda till att minimera risken för att KPA Livförsäkring AB drabbas av sanktioner eller annat som kan skada kundernas förtroende för företaget

Chefaktuarien

Chefaktuarien ansvarar för värderingen av försäkringsåtagandena och arbetar fram och föreslår:

- förändringar i försäkringstekniska riktlinjer
- förändringar i reservsättningsinstruktionen

Generellt om påverkan av riskerna

I försäkringsföretagen är finansiella risker och försäkringsriskerna det som påverkar företagen mest. Operativa ryktes- och strategiska risker påverkar generellt sett inte försäkringsföretagens balans- och resultaträkningar i lika stor utsträckning, även om en enskild risk kan påverka mer än andra.

Tjänstegrupplivförsäkring

Den mest väsentliga finansiella riskerna att hantera är marknadsrisken, dvs. att värdet på tillgångar och/eller skulder utvecklas ogynnsamt till följd av förändringar i marknadspriser. Av försäkringsriskerna är reservsättningsriskerna de mest väsentliga att hantera. Dessa kan främst delas in i sjukfallsrisken (att sjukligheten bland de försäkrade ökar) och dödsfallsriskerna (att dödligheten blir större än förväntat). Även risken för inflation kan påverka, då utbetalda försäkringsersättningar är värdesäkrade.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker i KPA Livförsäkring finns i riskkategorin **livförsäkringsrisk**. Inom riskkategorin finns en indelning i risktyper:

- **Teckningsrisk**, definierat som risken för förlust p g a otillräcklig premie till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.
- **Avsättningsrisk**, definierat som risken för förlust p g a otillräckliga avsättningar till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.
- **Koncentrationsrisk**, dvs risken för koncentrationer av risk på tillgångs- eller skuldsidan som kan leda till förluster eller negativ resultatutveckling vid ogynnsamma marknadsförhållanden eller händelser, är också tillämplig vid beskrivningen av försäkringsrisker.

Hantering av försäkringsrisker

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. Korrekt prissättning av riskerna tryggar KPA Livförsäkring AB:s ekonomi och en långsiktigt konkurrenskraftig premie. Det är även viktigt att säkerställa att reservavsättningarna är tillräckliga. Risker liksom principer och verktyg för riskhantering skiljer sig åt för olika typer av försäkringskontrakt. KPA Livförsäkring AB:s försäkringsverksamhet omfattar riskförsäkring i form av tjänstegrupplivförsäkringar.

Det generella interna styrningsverktyget när det gäller prissättning av försäkringsrisker och reservavsättningar är de försäkringstekniska riktlinjerna, som beslutas av företagets styrelse. Av dessa framgår bland annat vad som ska gälla för de antaganden som används vid bestämning av premier och avsättning av reserver.

KPA Livförsäkring AB:s styrelse fastställer även reservsättningsinstruktion. Reservsättningsinstruktionen behandlar bland annat vilka reserver som bör fastställas för de olika delarna av försäkringsverksamheten.

Riskförsäkring

Teckningsrisk

Livförsäkringsrisken vid tecknandet av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Livförsäkringsrisken innefattar även risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet överskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet för dödsfallsförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens utbetalningar och driftskostnader. Riskerna hanteras genom årlig analys av dödlighet, sjuklighet och driftskostnader, som grund för eventuella beslut om premieförändringar.

Koncentrationsrisk är risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. För kollektivavtalad tjänstegruppliv är koncentrationsrisken begränsad. Återförsäkringsprogrammet omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Återförsäkringsprogrammet ses över löpande och justeras vid behov.

Avsättningsrisk

Risken vid reservsättning av dödsfallsförsäkring är att dödligheten underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver.

Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade skadekostnader och driftskostnader till för behandling och utbetalning av de skador - rapporterade eller ej rapporterade - som inte slutreglerats. Riskerna vid beräkning av reserver hanteras genom att modeller och antaganden löpande ses över.

Ändrade lagar eller regler kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska. Bedömningen av framför allt dödsfallsrisker kan försvåras av stora skadehändelser, då reserven för ej inrapporterade skador är svår att beräkna.

I samband med skadereglering av dödsfall och sjuklighet sker också riskbedömning, framför allt av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Känslighetsanalys av reservsättningsantaganden

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om dödligheten eller driftskostnaderna förändrades. Tabellen visar känsligheten i KPA Livförsäkring AB:s avsättningar. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

- Dödssannolikheten antas ökas med 20 %. En ökad dödssannolikhet innebär ökade avsättningar för efterskyddet.
- Marknadsräntan sjunker med 1 % vilket medför ökade avsättningar.
- Reservavsättningens förändring visas när inflationen ökar med 1 %.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Känslighetsanalysen har genomförts genom att mäta effekten på de försäkringstekniska avsättningarna, resultat före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Varje antagande mäts för sig.

Antagande, Mkr

	Förändring i antagande %	Försäkrings- tekniska avsättningar	Resultat före skatt	Eget kapital
2012				
Dödlighet	20%	205	-205	-151
Räntekänslighet	-1%	50	-50	-37
Kostnadsinflation	1%	11	-11	-8
2011				
Dödlighet	20%	214	-214	-158
Räntekänslighet	-1%	52	-52	-38
Kostnadsinflation	1%	12	-12	-9

Koncentrationer av försäkringsrisk

KPA Livförsäkring AB:s försäkringsportfölj består av engångsutbetalningar vid dödsfall. Det är en stor övervikt av det aktiva beståndet

	Aktiva beståndet	Bestånd med efterskydd	Totalt
2012			
Män	53 424	5 808	59 232
Kvinnor	209 923	20 593	230 516
Totalt	263 347	26 401	289 748

Risksummor, Mkr

2011			
Män	51 967	3 000	54 967
Kvinnor	204 198	14 602	218 800
Totalt	256 165	17 602	273 767

Finansiella risker

Finansiella risker omfattar riskkategorierna marknadsrisk, kreditrisk, koncentrationsrisk, likviditetsrisk och matchningsrisk.

Riskkategorin **marknadsrisk** definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar i marknadspriser.

Inom marknadsrisk finns risktyperna:

- **Ränterisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar i marknadsräntor.
- **Aktiekursrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av aktiekursförändringar.
- **Valutakursrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av ändrade valutakurser.
- **Övrig marknadsrisk**, definieras som risken att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av marknadsförändringar som ej omfattas av andra marknadsrisker.

Riskkategorin **kreditrisk** delas upp i risktyperna:

- **Spreadrisk**, risken för att räntebärande placeringar med kreditrisk förlorar i värde till följd av förändringar av spreaden mot riskfria placeringar.
- **Motpartsrisk**, Risken för att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran vilket leder till kreditförluster.

Med **koncentrationsrisk** avses risken för koncentrationer av risk på tillgångs- eller skuldsidan som kan leda till förluster eller negativ resultatutveckling vid ogynnsamma marknadsförhållanden eller händelser. Koncentrationsrisken kan vara tillämplig i flera riskkategorier.

Med **likviditetsrisk** avses risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Riskkategorin **matchningsrisk** definieras som risken att nettot av bolagets tillgångar och skulder minskar till följd av att tillgångarnas sammansättning inte motsvarar skuldernas. Risken kan vara tillämplig i flera riskkategorier.

Hantering av finansiella risker

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av bolagets tillgångar och anger ramar och riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för förvaltningen av bolagets tillgångar inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Kapitalförvaltningen föreslår styrelsen inom vilka ramar kapitalet ska få placeras. Inom dessa ramar ansvarar kapitalförvaltningen för spridningen mellan olika typer av tillgångar såsom aktier, obligationer, valutor och s k alternativa placeringar. Vissa placeringar sköts via internt och externt utlagda förvaltningsuppdrag. Placeringarna i egen regi görs i huvudsak via derivat för att skräddarsy portföljen risknivå. Det kan t ex röra sig om aktieterminer som minskar (eller ökar) effekterna av kraftiga börsfall (eller börsuppgångar) eller ränteterminer för att justera ränterisken. Kapitalförvaltningen ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts.

Förvaltningen av alternativa placeringar hanteras av en separat avdelning inom bolaget. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration sköts av Swedbank Robur.

Avdelningen för ansvarsfullt ägande ansvarar för bolagsstyrning, miljö- och etikanalys samt bolagets etiska placeringsregler.

I syfte att skapa en oberoende riskkontroll har uppföljningen organiserats enligt följande:

- Kapitalförvaltningen ansvarar för att föreslå placeringsinriktning för styrelsen och för löpande kapitalförvaltning.
- Chefen för GRC är huvudansvarig för att uppföljning sker på daglig basis enligt de limiter som fastställts av styrelsen i placeringsriktlinjerna och för att rapportering sker av överträdelser till styrelser och VD inom respektive bolag.
- Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av gällande placeringsbestämmelser samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till GRC och kapitalförvaltningen.

Förvaltningsprinciper

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att under gällande risk- och placeringsrestriktioner på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie. KPA Pension ska vara det ledande pensionsbolaget inom trygg pension och etiska placeringar. Ett steg i detta arbete är att KPA Livförsäkring AB ställer etiska krav på de företag där placeringar görs.

Vid valet av placeringsinriktning utgörs indata av bland annat tillgångarna, skulderna och deras egenskaper – såsom förväntad avkastning, risk och korrelation – samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att bolaget ska tåla att utvecklingen på finansmarknaderna blir mycket svag. Risknivån får således inte vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljusmodell, även om marknadsutvecklingen skulle bli mycket svag. Dessutom ska de legala restriktionerna om skuldtäckning och solvens uppfyllas. Först därefter ska bolagets interna riskpreferenser och affärs mål tas i beaktande. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Förvaltarna får agera inom dessa ramar på det sätt som bedöms vara mest gynnsamt för bolaget.

Portföljstruktur

Den totala tillgångsportföljen i KPA Livförsäkring AB är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, alternativa placeringar, säkringsinstrument och bolagsstrategiska innehav. Säkringsinstrument är placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena, t ex en räntetermin för att reducera balansräkningens räntekänslighet. Bolagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för bolaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Typexempel på en sådan placering är aktier i koncernföretag.

Kredit- och motpartsrisk

Bolaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Kredit-/motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditriskexponeringen (efter avdrag för värde av säkerheter) bolaget är exponerat för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Mkr Maximal kreditriskexponering	2012			2011		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 075	-	3 075	3 209	-	3 209
Derivat	8	-	4	2	-	1
Upplupna ränteintäkter	51	-	51	58	-	58

Mkr
Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar

2012	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Räntebärande tillgångar	1 584	500	1 042	-	-	-	3 126
Räntebärande tillgångar %	50,6	16,0	33,3	-	-	0,1	100,0
2011	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Räntebärande tillgångar	3 029	78	99	-	-	4	3 210
Räntebärande tillgångar %	94,4	2,4	3,1	-	-	0,1	100,0

Koncentrationsrisk

Koncentrationsriskerna bedöms i relation till marknadsriskerna vara små för företaget genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning. Att placeringarna som huvudregel ska kunna användas för skuldtäckning innebär också att risken för allt för stora enhandsengagemang hålls låg.

Per 2012-12-31 hade företaget följande stora exponeringar .

Mkr, 2012	Totalt	Varav säkerställda bostads- obligationer	Mkr, 2011	Totalt	Varav säkerställda bostads- obligationer
Swedbank	631	568	Svenska Handelsbanken	567	567
Svenska Handelsbanken	435	435	Swedbank	548	537
SEB	379	378	Nordea	442	442
Nordea	374	374	SBAB	134	134
SBAB	98	98	SEB	81	80
Landshypotek	76	76	Landshypotek	75	75
TeliaSonera	21		Telia Sonera	21	
Akademiska hus	20		Akademiska hus	20	
Specialfastigheter	11		Specialfastigheter	11	

Väsentliga koncentrationer av aktierisk, Mkr

2012	Totalt	2011	Totalt
Hennes&Mauritz	50	Hennes&Mauritz	51
Ericsson	38	Ericsson	44
Atlas Copco	35	Atlas Copco	32
Nordea	33	Nordea	29
Sandvik AB	22	Telia Sonera	21
Swedbank	22	Sandvik AB	19
Handelsbanken	22	Swedbank	18
Telia Sonera	21	Handelsbanken	17
SEB	18	Astra Zeneca	17
ABB Ltd	16	SEB	14

Likviditetsrisker

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden. Genom att tillgångarna i huvudsak placeras i marknadsnoterade värdepapper med hög likviditet säkerställer placeringsstrategin att mängden likvida tillgångar med betryggande marginal överstiger företagets förväntade betalningsförpliktelser. Likviditeten mäts som den andel av de totala placeringstillgångarna som består av likvida tillgångar såsom bankkontosaldon och innehav i aktie- och ränteportföljer, exklusive strategiska innehav i aktier och räntebärande instrument. På balansdagen utgjorde likvida placeringar 88 procent av de totala placeringstillgångarna, varav innehav i räntebärande placeringar utgivna av svenska staten utgjorde 21 procentenheter.

Företagets likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella skulder framgår av tabellen nedan. Tabellen visar odiskonterade nominella värden.

Mkr	2012 På anmodan	Återstående löptider			
		Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Moderföretaget					
Övriga skulder	-	-	-	-	49

Mkr	2011 På anmodan	Återstående löptider			
		Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Moderföretaget					
Övriga skulder	-	-	-	-	15

Marknadsrisker**Ränterisk**

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder

Räntexponering, Mkr	0-5 år	5-15 år	15 år -	Total
2012				
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 439	626	62	3 127
Andra räntebärande finansiella instrument	81	-	-	81
Summa	2 520	626	62	3 208
Skulder och avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	1 578	506	118	2 202
Differens tillgångar och avsättningar	942	120	-56	1 006

Räntebindningstider för tillgångar och skulder

Räntexponering, Mkr	0-5 år	5-15 år	15 år -	Total
2011				
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 230	898	81	3 209
Andra räntebärande finansiella instrument	27	-	-	27
Summa	2 257	898	81	3 236
Skulder och avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	1 408	570	132	2 110
Differens tillgångar och avsättningar	849	328	-51	1 126

Känslighetsanalys - ränterisk

Mkr	2012	2011
Riskparameter		
Värdeökning räntebärande tillgångar	-32	-35
Värdeökning försäkringstekniska avsättningar	2	3
Nettopåverkan årets resultat	-30	-32
Nettopåverkan eget kapital	-30	-32

Räntekänsligheten är beräknad i enlighet med Finansinspektionens trafikljusmodell. För 2012 har nominell respektive real ränterisk stressats med en ränteuppgång på 0,46 respektive 0,06 procentenheter. För 2011 var motsvarande stress 0,49 respektive 0,07 procentenheter.

Kassaflödesrisk

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 % påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

Mkr	Moderföretaget	
	2012	2011
Ökning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-
Minskning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-

Någon kassaflödesrisk för övriga räntebärande tillgångar eller skulder finns inte då dessa löper med fast ränta.

Valutakursrisk

Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering, Mkr	USD	GBP	AUD	CAD	Övrigt
2012					
Aktier och andelar	309	57	22	25	172
Övriga tillgångar	7	-	-	-	4
Summa tillgångar	316	57	22	25	176

Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	316	57	22	25	176
Nominellt värde valutaterminer	19	-18	13	-	-168
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	335	39	35	25	8

Valutakursexponering, Mkr	USD	EUR	CHF	CAD	Övrigt
2011					
Aktier och andelar	318	59	25	22	155
Övriga tillgångar	7	-	-	-	2
Summa tillgångar	325	59	25	22	157

Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	325	59	25	22	157
Nominellt värde valutaterminer	60	-	-	-	-149
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	385	59	25	22	8

Aktiekursrisk och övrig marknadsrisk**Känslighetsanalys – effekt på resultat före skatt**

I tabellen nedan redovisas effekten av en kursnedgång på 40 procent avseende svenska aktier och 35 procent avseende utländska aktier . Dessa stressnivåer används även i Finansinspektionens Trafikljustest.

Mkr	2012	2011
Aktier	-413	-394
Koncern- och intresseföretag	-138	-138

Företagets exponering av onoterade aktier framgår av not 15.

Derivat

Under året har handel skett med aktieindexterminer, ränteterminer och valutaterminer. Syftet med handeln av aktieindexterminer har varit att effektivisera förvaltningen vid justering av portföljens aktieexponering. Handeln med ränteterminer har skett med syfte att justera portföljens ränterisk. Syftet med handel i valutaterminer har varit att reducera portföljens valutarisk.

Beskrivning av marknadsrisk i derivat

Med marknadsrisk för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser etc.

Beskrivning av kreditrisk i derivat

Kreditrisken för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen. För ej standardiserade derivat hanteras kreditrisken genom godkännande av motparter.

Beskrivning av likviditetsrisk i derivat

Likviditetsrisken avser risken för att en viss derivatposition ej kan avyttras/förvärvas utan större prispåverkan. Handel har endast skett med derivat i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken i innehavet är låg.

Verksamhetsrisker

Verksamhetsrisker omfattar främst risker inom verksamheten såsom operativ risk, affärsrisk, strategisk risk, compliancerisk och ryktesrisk.

Operativ risk definieras som risk för förluster till följd av felaktiga eller inte ändamålsenliga interna processer och rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive legala risker. En operativ risk är således en möjlig händelse som leder till eller kan leda till skada för affärsverksamheten. Skadan kan vara en följd av felaktiga eller inte ändamålsenliga interna processer och rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive avvikelser från avtal. Operativa risker är därför inte eftersträvarsvärda och ska hållas låga. Risktagandet begränsas inom ramen för vad som är ekonomiskt försvarbart. Åtgärder ska genomföras för att reducera samtliga exponeringar som inte anses acceptabla.

Affärsrisk definieras som risken för förluster eller negativ resultatutveckling till följd av förändrade affärsförutsättningar, konkurrenssituation samt oförmåga att reagera på utvecklingen eller förändringar i branschen.

Strategisk risk definieras som risken för förluster eller negativ framtida resultatutveckling till följd av brister i affärsbeslut, brister i genomförda affärsbeslut eller oförmåga att möta omvärldsförändringar samt brister i vd:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. Det avser också risken för ett oväntat utfall på grund av brister i vd:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. De strategiska riskerna hanteras framför allt av koncernledning och styrelser. Val av affärsstrategier och samarbetspartners, resursfördelning och företagsförvärv är exempel på strategiska risker.

Ryktesrisk definieras som risken för betydande ekonomiska förluster till följd av förlorat anseende hos kunder, partner och myndigheter. Exempel på orsaker som kan bidra till negativ publicitet är produktförändringar, intern brottslighet, att man inte följt interna och externa regelverk, stora skadehändelser, otydlig information, bristande krishantering och händelser kopplade till sponsorskap. Om något av ovanstående skulle inträffa skulle det kunna få konsekvenser för KPA Pensions varumärke och det ekonomiska resultatet.

Compliance risk definieras som risken för juridiska sanktioner, tillsynssanktioner, ekonomiska förluster eller ryktesförluster till följd av att verksamheten inte bedrivs i enlighet med gällande lagar och förordningar, föreskrifter eller övriga externa eller interna regler.

Hantering av verksamhetsrisker

Identifiering av operativa risker, affärsrisker, strategiska risker, compliance risker och ryktesrisker ingår bland annat som en del av en process under verksamhetsplaneringen. Identifiering och värdering av dessa riskkategorier sker främst genom självutvärdering där en kvalitativ bedömning av påverkan och sannolikhet att risken inträffar görs. För att kontrollera och minska riskerna tas åtgärder fram både för att hantera och förebygga dessa. Samtliga risker förses med riskägare och åtgärdsansvariga som bland annat ansvarar för att riskerna kontinuerligt följs upp.

Information om realiserade risker samlas systematiskt i ett incidentrapporteringsystem. De incidenter som rapporteras kategoriseras och värderas, och informationen om dessa incidenter utgör en viktig del vid den ovan nämnda självutvärderingen. Genom att hantera dessa risker på ett samordnat och strukturerat vis ökar organisationens möjligheter att nå de uppsatta målen.

Not 3. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	2012	2011
Inbetalda och tillgodoförda gruppförsäkringspremier, löpande premier	460	745
Premieskatt	-124	-246
	336	499

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter	2012	2011
Erhållna utdelningar	35	34
Ränteintäkter med mera		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	81	104
Övriga ränteintäkter	2	2
Valutakursvinst netto	6	16
Realisationsvinst netto		
Aktier och andelar	23	12
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	124	37
	271	205

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2012	2011
Obligationer	121	165
	121	165

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar	2012	2011
Utbetalda försäkringsersättningar	-331	-346
Skaderegleringskostnader	-13	-13
	-344	-359

Not 7 Förändringar av livförsäkringsavsättningar för egen räkning	2012	2011
Förändringar av livförsäkringsavsättningar för egen räkning	78	788

Not 8. Driftskostnader	2012	2011
Skadereglering ¹⁾	-13	-13
Kapitalförvaltning	-4	-4
Gemensam administration	-21	-24
	-38	-41

Specifikation totala driftskostnader		
Personalkostnader mm	-3	-5
Kapitalförvaltningskostnader	-4	-4
Lokalkostnader	-1	-2
Övriga kostnader	-30	-30
Driftskostnader	-38	-41

Tkr**Arvode till revisorer****Ernst & Young**

Revisionsuppdrag	-	-40
------------------	---	-----

KPMG

Revisionsuppdrag	-172	-130
------------------	------	------

Deloitte

Revisionsuppdrag	-228	-
------------------	------	---

Summa	-400	-170
-------	------	------

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader	2012	2011
Kapitalförvaltningskostnader ¹⁾	-4	-4
Övriga räntekostnader	-1	-1
Valutakursförluster, netto	-29	-4
	-34	-9

Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar	2012	2011
Aktier och andelar	-	-149
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-65	-
	-65	-149

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument**2012****Finansiella tillgångar****Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	134	-	-	134
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	116	-	-	116
Derivat, netto	-	45	-	45
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	2	2
Summa	250	45	2	297

Övriga poster som ej är finansiella instrument

-4

Summa kapitalavkastning	250	45	2	293
--------------------------------	-----	----	---	-----

2011**Finansiella tillgångar****Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	-86	-	-	-86
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	297	-	-	297
Derivat, netto	-	2	-	2
Övriga finansiella placeringstillgångar	-1	-	-	-1
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	4	4
Summa	210	2	4	216

Övriga poster som ej är finansiella instrument

-4

Summa kapitalavkastning	210	2	-	4	212
--------------------------------	-----	---	---	---	-----

Tabellerna ovan är en specifikation av de belopp avseende finansiella instrument som redovisas i resultaträkningen samt kapitalavkastning intäkter, orealiserade vinster, kapitalavkastning kostnader, orealiserade förluster på placeringstillgångar med underlag för eventuella av- och nedskrivningar och kapitalförvaltningskostnader.

Not 12. Bokslutsdispositioner	2012	2011
Förändring av periodiseringsfond	47	-49

Not 13. Skatter	2012	2011
Aktuell skattekostnad		
Periodens skatt	-6	-62
Uppskjuten skatt på		
Aktier	-19	35
Räntepapper	21	-44
Pensionsförpliktelser	-	1
Totalt redovisad skatt	-4	-70
Avstämning av effektiv skatt		
Resultat före skatt	48	267
Skatt enligt gällande skattesats 26.3 %	-13	-70
Andra ej skattepliktiga kostnader/intäkter	9	-

	Organisations- nummer	Säte	Antal	Kapital/ röst- andel i %	Eget Kapital	Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011
Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag							
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	516401-6544	Stockholm	300 000	100	29 379	344	344

Not 15. Aktier och andra andelar	2012	2011
Svenska och utländska		
Anskaffningsvärde	943	986
Verkligt värde	1 047	1 001
varav:		
Noterade aktier	1 046	988
Onoterade aktier	1	13

Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2012	2011
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska staten	854	1 019
Svenska bostadsinstitut	1 392	1 671
Övriga svenska emittenter	662	285
Utländska stater	64	65
Övriga utländska emittenter	4	4
	2 976	3 044
varav:		
Noterade	2 976	3 044

Verkligt värde

Svenska staten	886	1 128
Svenska bostadsinstitut	1 443	1 718
Övriga svenska emittenter	673	293
Utländska stater	69	66
Övriga utländska emittenter	4	4

3 075 3 209

varav:

Noterade	3 075	3 209
----------	-------	-------

Positiv skillnad till följd av att bokf v överstiger nominella värden med

352 404

Vid värdering av räntebärande värdepapper enligt upplupet

anskaffningsvärde skulle balansposten redovisas till ett belopp på

2976 3044

Not 17. Derivat**2012 2011****Derivatinstrument med positiva värden****Verkligt värde**

Valutaterminer	8	2
Summa verkligt värde	8	2

Derivatinstrument med negativa värden**Verkligt värde**

Valutaterminer	4	1
Summa verkligt värde	4	1

Not 18. Övriga fordringar**2012 2011**

Fordringar kapitalförvaltning	55	11
Övriga fordringar	1	1
	56	12

Not 19. Kategorier finansiella tillgångar och skulder**Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Summa
2012				
Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	1 047	-	-	1 047
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 075	-	-	3 075
Derivat	-	8	-	8
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	242	242
Summa	4 122	8	242	4 372

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa
2012				
Finansiella skulder				
Övriga finansiella skulder	-	-	53	53
Summa	-	-	53	53
Övriga poster som ej är finansiella instrument				344
Summa				4 663

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde värde via resultaträkningen

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Summa
2011				
Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	1 001	-	-	1 001
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 209	-	-	3 209
Derivat	2	-	-	2
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	83	83
Summa	4 212	-	83	4 295

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

2011	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella skulder				
Övriga finansiella skulder	-	-	16	16
Summa	-	-	16	16
Övriga poster som ej är finansiella instrument				344
Summa				4 623

Information om finansiella instruments verkliga värden

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 1 Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

2012	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Aktier och andelar	1 046	1	-	1 047
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 075	-	-	3 075
Derivat	-	7	-	7
Summa	4 121	8	-	4 129
Skulder				
Derivat	-	4	-	4
Summa	-	4	-	4

2011	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Aktier och andelar	988	13	-	1 001
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 209	-	-	3 209
Derivat	1	2	-	3
Summa	4 198	15	-	4 213
Skulder				
Derivat	-	1	-	1
Summa	-	1	-	1

Not 20. Obeskattade reserver	2012	2011
Periodiseringsfond, tax 2006	-	57
Periodiseringsfond, tax 2007	83	83
Periodiseringsfond, tax 2008	133	133
Periodiseringsfond, tax 2010	118	118
Periodiseringsfond, tax 2011	82	82
Periodiseringsfond, tax 2012	10	-
	425	472

Not 21. Livförsäkringsavsättning	2012	2011
Ingående balans	876	1 664
Frigjort dödsfallskapital	-101	-152
Uppräkning med diskonteringsränta	1	2
Effekt av ändrad diskonteringsränta	10	39
Prisbasbeloppet förändring	22	8
Frigjorda belastningar	-9	-13
Beståndsförändring	-1	-103
Förändrade dödlighetsantaganden	-	-557
Andra förändringar	-	-12
Utgående balans	798	876

Ränteantagande

Räntesatsen väljs utifrån marknadsräntor med motsvarande löptider enligt FFFS 2011:22. Utdrag från marknadsränta per 2012-12-31:

År	Ränta%	
1	0,40	
5	-0,13	
10	0,02	
15	0,18	
20	0,22	

Driftkostnadsantagande:

Driftkostnadsuttaget bestäms som en procentsats på avsättningarna.

Not 22. Avsättning för oreglerade skador	2012	förändring	2011
Avsättning för fastställda skador	16	-	16
Avsättning för icke fastställda skador	266	-	266
Skadebehandlingsreserven	11	-	11
Avsättning för oreglerade skador	293	-	293

Not 23 Avsättning för tilldelad återbäring	2012	2011
Ingående balans	941	511
Årets upplösning av tilldelad återbäring	-170	-170
Årets avsättning för tilldelad återbäring	341	600
Utgående balans	1 111	941

Not 24. Övriga skulder	2012	2011
Skulder till koncernföretag	8	5
Skulder till kapitalförvaltning	49	15
	57	20

Not 25. Uppskjuten skatteskuld	2012	2011
Uppskjuten skatt	44	47

Not 26. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2012	2011
Upplupna kostnader	1	-
	1	-

Not 27. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2012			
Tillgångar			
Aktier och andelar	-	1 391	1 391
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	3 075	3 075
Derivat	8	-	8
Övriga fordringar	160	-	160
Kassa och bank	186	-	186
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	51	-	51
Summa tillgångar	406	4 466	4 871
Skulder och avsättningar			
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	-	798	798
Oreglerade skador och tilldelad återbäring	-	1404	1404
Avsättningar för skatter	-	44	44
Pensioner och liknande förpliktelser	-	1	1
Derivat	4	-	4
Övriga skulder	57	-	57
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	-	1
Summa skulder och avsättningar	61	2 248	2 309

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2011			
Tillgångar			
Aktier och andelar	-	1 344	1 344
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	3 209	3 209
Derivat	2	-	2
Övriga fordringar	61	-	61
Kassa och bank	71	-	71
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	58	-	58
Summa tillgångar	192	4 553	4 745

Skulder

Livförsäkringstekniska avsättningar	-	876	876
Oreglerade skador och tilldelad återbäring	-	1 234	1 234
Avsättning för skatter	-	47	47
Pensioner och liknande förpliktelser	-	2	2
Derivat	1	-	1
Övriga skulder	20	-	20
Summa skulder och avsättningar	21	2 159	2 180

**Not 28. Panter och därmed jämförliga säkerheter
för egna skulder och för såsom avsättningar**

redovisade förpliktelser	2012	2011
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar	4 388	4 414
För andras räkning pantsatta tillgångar	248	167
Ställda panter	4 636	4 581

Not 29. Hyresåtagande

	2012	2011
Hyresåtagande	113	141

Leasingkostnader;
Bolaget har ingått hyresavtal av operationell natur för Skvalberget 33 enligt följande

Hyrer som förfaller;

Inom ett år	21	22
Mellan ett och fem år	92	94
Senare än fem år	-	25

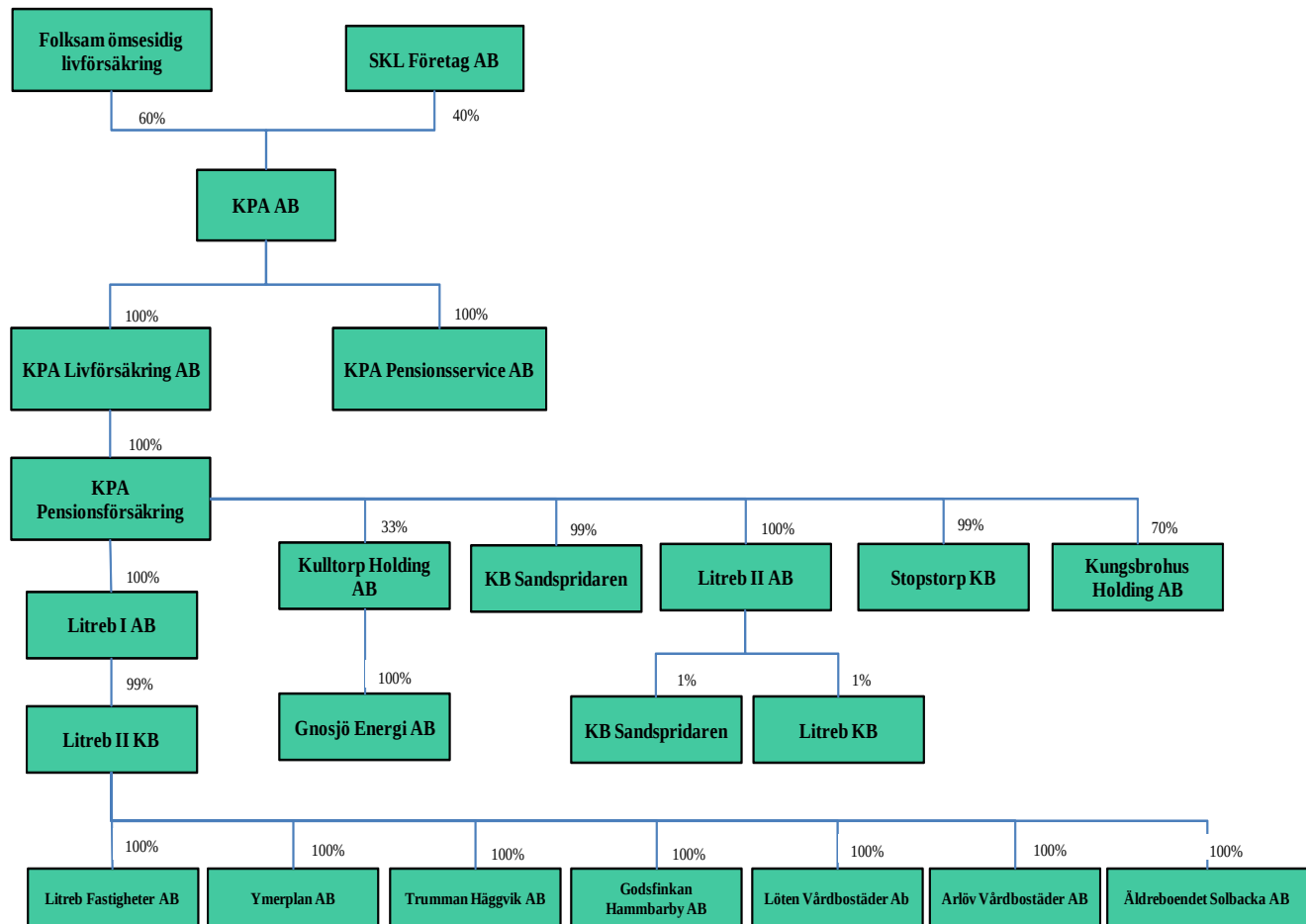
Solidariskt ansvar för förpliktelser enligt hyresavtal för perioden den 2 december 2002 till och med den 31 december 2017 för hyresgästerna KPA AB och KPA Livförsäkring AB. Angivet belopp är hyresgrundande restvärde. Referensräntan för hyran baseras på STIBOR 3 månader.

Beloppen ovan baseras dock på ett genomsnitts 3-månaders STIBOR under de senaste fem åren, 2,59 %. Fastigheten Skvalberget 33 är från och med mars 2007 uthyrd i andra hand till Folksam på samma villkor som förstahandskontraktet.

Not 30. Upplysningar om närstående
Närstående parter

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan KPA Livförsäkring AB och övriga bolag inom KPA Pension samt relationen till närstående bolag inom Folksamgruppen.

Ägarförhållande KPA Pension

KPA Pension består av KPA AB, KPA Livförsäkring AB, KPA Pensionsförsäkring AB, KPA Pensionservice AB med bifirman Pensionsvalet PV. Samtliga bolag inom KPA Pension definieras som närstående då verksamheten i stor utsträckning bedrivs som en enhet genom att man samordnar och utnyttjar gemensamma resurser. De bolag som definieras som närstående inom Folksam är Folksam ömsesidig sakförsäkring, Folksam ömsesidig livförsäkring samt dotterbolag.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt bolag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med bolag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i KPA Pension och företag/organisationer med inflytande i KPA Pension genom styrelsrepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning till ledande befattningshavare" i respektive bolags årsredovisning i personalnoten.

Väsentliga principer och avtal

Tillikaanställning

Den största delen av driftskostnaderna utgörs av personalrelaterade kostnader. Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att all personal är anställd i alla bolag i gruppen. Följaktligen tillhör kostnaderna det/de bolag som arbetet utförs åt. Det är dock inte frågan om köp och försäljning av tjänster utan fördelning av kostnader.

Självkostnadsprincipen

KPA AB fungerar som inköpsbolag för övriga bolag i KPA Pension. Bolaget tillhandahåller också koncernledande funktioner, verksamhetsfunktioner samt stabsfunktioner. Moderbolaget fakturerar månadsvis ut samtliga kostnader, exklusive moderbolagets egna kostnader, till dotterbolagen.

För att säkerställa att den ersättning som dotterbolagen betalar till KPA AB är rimlig tillämpas kostnadsfördelning baserad på självkostnad. De faktiska kostnaderna fördelas i proportion till nyttjandegrad, direkt eller indirekt. I första hand redovisas kostnaderna direkt i det bolag där resurserna förbrukas men när kostnader inte kan hänföras till ett enskilt bolag används fördelningsnyckel.

Upplysningar om hur närståendetransaktioner ingås och följs upp

Utlagda tjänster inom KPA Pension

Behovsanalys

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed ska styrelsen godkänna förslag till fördelning av gemensamma kostnader mellan KPA Pensions bolag. En behovsanalys som omfattar samtliga resurser som bolaget avser att bruka inför varje verksamhetsår görs av styrelsen. En behovsanalys ska även göras vid förändring av resursbrukandet. Det ska framgå vem som tagit fram de olika underlagen för behovsanalysen.

Beslutsunderlagen för kostnadsfördelningen ska utgå från den behovsanalys som gjorts och baseras på självkostnadsprincipen kompletterad med en extern marknadsbedömning. I behovsanalysen presenteras driftskostnadsprocenten för bolaget. Detta nyckeltal, samt sammanställningen över motsvarande nyckeltal inom branschen, anges för att underlätta bedömningen av om driftskostnaderna är marknadsmässiga. Vid marknadsprissättning ska kostnadsfördelningen regleras via avtal. Beslutsunderlagen ska inkludera de internpriser som används för kostnadsfördelning.

Uppföljning och kontroll samt rapportering

Vd ska minst i samband med varje kvartalsbokslut informera styrelsen om utfallet av verksamhetsplan, prognos och preliminär fördelning av kostnader mellan bolagen inom KPA Pension. Vid principiell avvikelse från den fördelning som styrelsen godkänt i samband med budget ska styrelsen särskilt besluta om kostnadsfördelningen kan godkännas.

Inför årsbokslutet ska förslag till den slutliga fördelningen av gemensamma kostnader mellan bolagen föreläggas styrelsen. Styrelsen skall särskilt besluta om föreslagen fördelning ska godkännas. Om styrelsen inte godkänner förslag till fördelning av kostnader i samband med budget, kvartalsbokslut och årsbokslut ska kostnadsfördelningen fastställas i avtal med övriga bolag. Vid förhandling rörande sådant avtal ska berört bolag företräddas av styrelsen eller av styrelseledamot/styrelseledamöter som styrelsen utser.

En inventering har gjorts avseende nyckelpersoners närståendetransaktioner, vid inventeringen framkom att inga sådana transaktioner finns.

Samverkan mellan KPA Pension och Folksam

Styrelsen i KPA AB har beslutat att lägga ut vissa funktioner till Folksam. Några av de mer omfattande tjänsterna som levereras från Folksam är; försäkringsadministration, IT-utveckling och förvaltning samt kapitalförvaltning,

Villkor och prissättning av kostnader för utlagda tjänster till Folksam

Villkoren för köp av kapitalförvaltning regleras i skriftliga avtal, samverkan kring övriga funktioner regleras i serviceöverenskommelser för respektive funktion.

För att säkerställa att den ersättning som KPA betalar till Folksam är rimlig tillämpas i dagsläget antingen marknadsprissättning (kapitalförvaltning) eller kostnadsfördelning baserad på självkostnad. Översyn av villkoren för köp av funktioner från Folksam sker årligen. I samband med budgetarbetet upprättas nya överenskommelser som specificerar den köpta tjänstens innehåll, volym, kvalitet och pris. I samband med upprättandet av avtal om köp av kapitalförvaltningstjänster görs en prisjämförelse med konkurrenter.

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed skall styrelsen godkänna kostnaden för utlagda tjänster till Folksam.

Uppföljning och kontroll av kostnader för utlagda tjänster till Folksam

KPA Pension ansvarar för att kontrollera att Folksam fullgör sina åtaganden enligt ingångna avtal/överenskommelser. I sin roll som beställare gör KPA Pension regelbundna utvärderingar. Om självkostnaden för den utförda tjänsten avviker från överenskommet belopp ska Folksam kalla till överläggningar. Hantering av avvikelser av principiell karaktär ska regleras i en ny överenskommelse. Kan enighet inte nås via sådan överläggning ska frågan hänskjutas till en tvistlösningsgrupp som tar fram ett förslag till lösning.

Regleras i form av	Motpart	Prissättning	Övrigt
Serviceöverenskommelser av tjänster	Folksam Ömsesidig Sakförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Serviceöverenskommelser av tjänster	Folksam Livförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Förvaltningsavtal om KPA ABs funktion som inköpsbolag mm	KPA AB	Självkostnadspris	En månads uppsägnings-tid från KPA Liv och från KPA AB sex månader.
Gemensam förklaring om kapitalförvaltningskostnader	Folksam ömsesidig livförsäkring	Marknadsprissättning	Ett års uppsägnings-tid. Upphörande kan dock bara ske vid årsskifte.

Erlagd ersättning till närstående per tjänst (tkr)

	2012	2011
Kostnadsfördelning från inköpsbolaget KPA AB	32 658	33 054
varav från Folksam ömsesidig Sakförsäkring		
Administrativt stöd	4 854	5 220
Försäkringsrörelse	4 595	1 567
IT	8 474	8 647
varav från Folksam ömsesidig Livförsäkring		
Administrativt stöd	191	241
Försäkringsrörelse	5 650	5 309
IT	-	4 056
Kapitalförvaltning	4 334	-

Utgående balanser vid årets slut (tkr)**Skulder till närstående:**

KPA AB	6 189	5 003
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)		
Litreb Fastigheter AB		
Folksam ömsesidig livförsäkring	1 308	-
Folksam ömsesidig sakförsäkring	343	276

Beloppen 2011 har justerats för erlagd ersättning till närstående per tjänst för att få jämförbara belopp med år 2012.

Lån, ställda panter och andra säkerheter samt ingångna ansvarsförbindelser till förmån för styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare i bolagen har inte förekommit.

Not 31. Personal

Alla anställda är tillikaanställda i samtilga bolag i Folksam. För personal som arbetar för fler bolag i Folksam redovisas själva personalkostnaden i moderföretagen i Folksam Sak och Folksam Liv, och respektive bolags andel såsom driftskostnader. I uppgifterna för 2012 och 2011 redovisas enbart kostnader och antal för bolagets ledning.

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr	2012	2011
Styrelse och verkställande direktör	1 590	1 919
Sociala kostnader	818	753
Varav kalkylerad pensionskostnad	330	253

Könsfördelning i styrelse och ledningsgrupp

				Styrelse		Vd och övriga befattningshavare*			
2012		2011		2012		2011			
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
6	5	7	5	5	2	4	2		
55%	45%	58%	42%	71%	29%	67%	33%		

* KPA Pension har en ledningsgrupp som arbetar för samtliga bolag.

Nya pensioner för de som arbetar på KPA

I samband med att Folksamanställda från den 1 juli 2011 kom att omfattas av ett nytt kollektivavtal om pensioner (KTP-planen) så bytte de som arbetar på KPA Pension från KPA-planen till KTP-planen. Den som den 1 juli inte var fullt arbetsför p g a sjukdom eller tjänstledig till någon del kvarstår i KPA-planen till dess medarbetaren är fullt arbetsför eller återinträder i tjänst. Det nya avtalet KTP-planen innebär förändringar på lite olika sätt, beroende på när man är född. Den som är född 30 juni 1978 eller tidigare omfattas av KTP avdelning 2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system. Detta kompletteras med KTP-K som är den premiebestämda delen inom KTP avdelning 2.

Den som är född 1 juli 1978 t o m 30 juni 1983 omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd. Dock hade denna grupp möjlighet att under hösten välja att stanna kvar i den förmånsbestämda pensionen. Den som är född 1 juli 1983 eller senare omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd. Från den 1 juli 2011 övergick avtalsförsäkringarna för de som arbetar på KPA Pension till TGL enligt försäkringsvillkoren KFO-PTK samt TFA.

Ersättning till ledande befattningshavare**Principer**

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämman beslut. Styrelsearvode betalas även ut till KPA-anställda som sitter i bolagsstyrelser.

Ersättningen till verkställande direktör, vice verkställande direktör och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till ledande befattningshavare.

Med andra ledande befattningshavare avses de fem personer som tillsammans med verkställande direktör och vice verkställande direktör utgör KPA Pension företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

En redogörelse för företagets ersättningar enligt Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i Försäkringsföretag (FFFS 2011:2) kommer att finnas tillgänglig på KPA Pensions webbplats www.kpa.se i samband med offentliggörandet av årsredovisningen.

2012	Grundlön/				
Ersättningar och övriga förmåner under 2011	Styrelse-	Närvaro	Övriga	Pensions	
Tkr	Arvode	arvode	förmåner	kostnader	Summa
KPA Livförsäkring AB (publ)					
Styrelsens ordförande					
Elisabeth Sasse	-	6	-	-	6
Styrelsens vice ordförande					
Monika Selin	77	23	-	-	100
Övriga styrelseledamöter					
Christer Romilsson	62	29	-	-	91
Stefan Holm	-	6	-	-	6
Katrin Stjernfeldt Jammeh	62	23	-	-	85
Åke Göransson	62	23	-	-	85
Stefan Ackerby	62	23	-	-	85
Per Holmström	32	18	-	-	50
Catrina Ingelstam (avgått under året)	-	6	-	-	6
Tobias Baudin (avgått under året)	30	6	-	-	36
Ann-Charlotte Tollqvist	30	17	-	-	47
Thomas Månsson	30	17	-	-	47
Summa	447	197	-	-	644
Verkställande direktör					
Mia Liblik	969	-	14	329	1 312
Vice Verkställande direktör					
Lars Olov Ohlsson	1 079	-	65	866	2 010
Andra ledande befattningshavare	5 261	-	178	2 396	7 835
Summa	7 756	197	257	3 591	11 801

Kommentarer till tabellen

- Verkställande direktör tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions bolag.
- Vice verkställande direktör tillhör även koncernens företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions bolag.
- Ledande befattningshavare består av KPA Pensions företagsledning, som är tillika engagerad av samtliga bolag i KPA Pension. Därav fördelas lönerna för dessa mellan bolagen.
- Vice styrelseordförande har ett årsarvode på 78 tkr per år, övriga styrelseledamöter har ett arvode på 62 tkr per år. Därtill utges ett arvode om 5,9 tkr per sammanträdesdag då styrelseledamöten har tjänstgjort. För styrelseordförande utgår inget arvode.
- Övriga förmåner avser huvudsakligen tjänstebil samt fria resor i samband med styrelsemöte.
- Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Utöver förmåner enligt lagen om allmän försäkring ska bolaget bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 25 procent av den årliga bruttolönen.

Bolaget hade fram till 30 juni 2011 förmåns- och avgiftsbestämd pensionsplan som för en ledande befattningshavare som var tryggt i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Övriga ledande befattningshavare, fem personer, hade pensionen tryggt i KPA Pensionsförsäkring AB. Från den 1 juli 2011 omfattas de ledande befattningshavarna av KTP2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system och som är tryggt i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Pensionsupplysningar (moderbolag)

KPA Pensions åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggt i Konsumentkooperationens pensionstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, är i huvudsak en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KTP-planen som är premiebestämd.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA ABs resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA ABs resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA ABs balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsförmåner enligt KPA –planen tryggas med försäkring. KPA Pension tryggar även pensionsrätt i KPA ABs Pensionsstiftelse för före detta anställda (20 stycken) enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggandegrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionsskuld för företag.

Räntan för 2012 är fastställd till 3,5 (3,5) procent för nominella åtaganden, medan räntan för indexerade åtaganden är 1,1 (1,4) procent.

Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om verkställande direktörens anställningsvillkor. Ordförande förbereder tillsammans med annan styrelseledamot frågan om verkställande direktörens anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

Tkr

Pensionsåtagande i tryggade i KPA Abs Pensionstiftelse	2012	2011
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	31 443	31 119
Finansiella skulder	-1 785	-1 685
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-25 407	-24 847
Övervärde	4 251	4 587

Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring

	2012	2011
Försäkringspremier	1 548	11 885
Särskild löneskatt på pensionskostnader	375	2 883
Årets pensionskostnad	1 923	14 768

Tkr

Pensioner och liknande förpliktelser	2012	2011
Ingående balans 2011-07-01	1 748	-
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	44	54
Räntekostnad	49	79
Aktuariella vinster och förluster	-187	68
Övriga förändringar	-342	1 546
Utgående balans 2011-12-31	1 312	1 748

Antaganden

Diskonteringsränta	2,86%	3,42%
Framtida löneökning	3,14%	3,14%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,14%	3,14%

Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,81%	1,64%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställda väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

Not 32. Avstämning av totalavkastningstabell

		Ingående marknads- värde 2012-01-01	Utgående marknads- värde 2012-12-31	Total- avkastning 2012
Not				
Räntebärande				
Obligationer	16	3 208	3 075	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper		58	51	
Räntederivat		-	-	
Omklassificering till säkring		-	-	
Likvida medel		19	80	
Räntebärande innan värderingsskillnader		3 285	3 206	116
Prisskillnader		5	4	-1
Olika antal likviddagar vid värdering		-	-	
Värderingsprinciper terminer		-	-	
Räntebärande enligt TAT		3 290	3 210	115
Aktier				
Aktier och andelar, noterade	15	988	1 046	
Likvida medel		6	3	
Aktier innan värderingsskillnader		994	1 049	144
Prisskillnader		3	-	-2
Olika antal likviddagar vid värdering		-	-	
Värderingsprinciper terminer		-	-	
Aktier enligt TAT		997	1 049	142
Alternativa placeringar				
Onoterade aktier		13	1	
Likvida medel		-	-	
Alternativa placeringar innan värderingsskillnader		13	1	-1
Värderingsskillnader		-	-	-
Alternativa placeringar enligt TAT		13	1	-1

Säkringsinstrument

Valutaderivat	1	4	
Omklassificering från räntebärande	-	-	
Säkringsinstrument innan värderingsskillnader	1	4	37
Värderingsprinciper terminer	-	-	-
Valuta enligt TAT	1	4	37

Bolagsstrategiska innehav

Aktier i dotterbolag	344	344	
Bolagsstrategiska innehav enligt TAT	344	344	-

Not 33. Viktiga uppskattningar och bedömningar**Viktiga bedömningar vid tillämpning av redovisningsprinciperna****Försäkringsavtal och försäkringstekniska avsättningar**

Väsentliga uppskattningar har gjorts vid fastställande av antaganden för aktuariella beräkningar. De antaganden som använts beskrivs i respektive not.

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. KPA Livförsäkring AB har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring.

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringstekniska avsättningar i not 1 Redovisningsprinciper). Samtliga försäkringsavtal för KPA Livförsäkring AB har bedömts vara försäkringsavtal.

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretag, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållanden och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Stockholm den mars 2013

Elisabeth Sasse
Ordförande

Monica Selin

Stefan Holm

Katrin, Stjernfeldt Jammeh

Åke Göransson

Christer Romilson

Per, Holmström

Ann-Kristin, Vuopio Mogestedt

Stefan Ackerby

Ann-Charlotte Tollqvist
Arbetstagarerepresentant

Mia Liblik
Verkställande Direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den

2013

Deloitte

KPMG AB

Göran, Engquist
Auktoriserad revisor

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

DEFINITIONER

Direktavkastning

Ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnadernas andel (%) av premieintäkten. Driftskostnaderna inkluderas av skaderegleringskostnader.

Duration

Löptid.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnadernas andel (%) av förvaltat kapital. Visar hur stor del av det totala historiska sparandet som går till att täcka försäkringsbolagets kostnader.

Kapitalbas

Eget kapital och obeskattade reserver.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektivt konsolideringskapital

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med företagets totala åtagande, det vill säga försäkringstekniska avsättningar och allokerad återbäring.

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Eget kapital (inkluderat över-/undervärden i tillgångar/skulder), obeskattade reserver, uppskjuten skatt och förlagslån.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och solvensmarginal.

Solvensmarginal

Den lägsta nivå, beräknad utifrån verksamhetens art och omfattning, som kapitalbasen skall uppgå till enligt Försäkringsrörelselagen.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.